

Pk-toimialabarometri

Sahateollisuus

www.temtoimialapalvelu.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työ- ja elinkeinoministeriö

www.tem.fi

Esipuhe

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raportteina. Tämän lisäksi Työ- ja Elinkeinoministeriön toimialapalveluiden toimeksiannosta tuloksia julkistetaan toimialaryhmittäisinä raportteina.

Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään koko pk-sektorin näkökulmasta ja myös päätoimialoittain teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna. Alueraportteissa kehitystä verrataan erityisesti kyseisen alueen yritysten ja koko maan välillä. Tämän lisäksi tuloksia verrataan myös teollisuus- ja palvelualan yrityksiin kokonaisuudessaan.

Kevään 2017 Pk-yritysbarometri perustuu 4 761 pk-yrityksen edustajan vastauksiin. Se kuvaa siten kattavasti suomalaisten pk-yritysten käsityksiä taloudellisen toimintaympäristön muutoksista sekä yritysten liiketoimintaan ja kehitysnäkymiin vaikuttavista tekijöistä.

Tässä raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia, kasvua ja uusiutumista, kansainvälistymistä, kehittämisen ja työllistämisen esteitä, sopeuttamistoimenpiteitä sekä rahoitusta. Ajankohtaisilla kysymyksillä on tällä kertaa selvitetty omistajavaihdosta.

Tiivistelmä

Suhdannenäkymät

Suomen pk-yritysten odotukset lähiajan suhdannenäkymistä ovat jatkuneet positiivisina syksystä 2016. Koko maan pk-yrityksistä 44 % arvioi suhdanteiden paranevan ja 9 % huononevan. Saldoluku on nyt +35 kun se edellisellä mittauskierroksella oli +32. Koko puutuoteteollisuudessa (saldoluku +48) kuten myös sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialalla (+56) yleiset suhdannenäkymät ovat toiveikkaammat kuin koko maassa ja vertailutoimialoilla.

Puutuoteteollisuuden pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän suhteen ovat saldoluvun (+9) perusteella heikommät kuin koko maassa ja vertailutoimialoilla. Sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialalla työllistämisenäkymät nähdään samankaltaisina kuin koko maassa ja vertailutoimialoilla (+18). Koko maassa näkymät ovat kohentuneet aavistuksen viime syksystä saldoluvun ollessa nyt +16.

Kasvuhakuisuus ja uusiutuminen

Koko maassa on eniten mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä pk-yrityksiä (39 %). Yritystoiminnan loppumista ennakoii 2 % koko maan pk-yrityksistä. Myös puutuotealalla on eniten ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan ja pyrkiviä pk-yrityksiä (45 %). Puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialalla on muita ryhmiä enemmän asemansa säilyttämään pyrkiviä yrityksiä. Vailla kasvutavoitteita olevia eikä toimintansa loppumista ennakoivia ei toimialalla ole lainkaan.

Kansainvälistyminen

Joka neljännellä koko maan ja joka kolmannella puutuotealan pk-yrityksistä on vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla. Koko maan pk-yrityksissä suoraa vientiä on näistä noin puolella ja puutuotealalla lähes yhdeksällä kymmenestä. Vastanneista puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialan pk-yrityksistä lähes kaikilla on suoraa vientiä.

Kehittämisen ja työllistämisen esteet

Koko maassa ja toimialalla pk-yritysten pahimpana kehittämisen esteenä koetaan yleinen suhdanne-/taloustilanne ja kilpailutilanne. Pahimpina työllistämisen esteinä nähdään työn sivukulut sekä kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus. Puun sahaus, höyläys sekä kyllästys -toimialalla myös osa-aikaisen työntekijän palkkauksen vaikeus sekä muut työlainsäädännön velvoitteet koetaan merkittävinä työllistämisen esteinä. Koko maassa joka kolmannella, puutuotetoimialalla joka neljännellä ja puun sahaus, höyläys sekä kyllästys -toimialalla joka kolmannella ei ole tarvetta työllistää.

Sopeuttamistoimenpiteet

Joka kuudes koko maan ja joka viides puutuotealan ja myös puun sahaus, höyläys ja kyllästys - alan pk-yrityksistä suunnittelee toimintansa sopeuttamista nykyisen suhdanetilanteen vuoksi. Työaikajärjestelyt sekä lomautukset ovat koko maan tasolla yleisimmät sopeutustoimet. Sahaus, höyläys ja kyllästys - alalla liiketoiminnan laajentaminen uusiin tuotteisiin/palveluihin sekä muiden työvoimakustannusten karsiminen ovat yleisimmät sopeuttamiseen liittyvät toimenpiteet.

Sisällys

ESIPUHE.....	2
SISÄLLYS	4
1.2 Aineisto	6
2. YRITYKSET JA TYÖLLISYYS	7
3. PK-YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT	8
4. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS JA UUSIUTUMINEN.....	12
5. PK-YRITYSTEN KANSAINVÄLISTYMINEN	14
6. PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN JA TYÖLLISTÄMISEN ESTEET	16
7. PK-YRITYSTEN SOPEUTTAMISTOIMET	20
8. OMISTAJANVAIHDOS.....	21

Pk-toimialabarometri, kevät 2017, toimialaraportti

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

taloustutkimus

Pk-yritysbarometri, kevät 2017

Toimialaraportti, Puutuoteteollisuus

1. Johdanto

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keski suurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raporteina.

1.1 Barometri

Pk-yritysbarometrissä on selvitetty suomalaisten pk-yritysten mielikuvia yleisestä suhdannekehityksestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Lisäksi on tiedusteltu muun muassa yrityksen kasvuun, kansainvälistymiseen ja rahoitukseen liittyvistä tekijöistä.

Otantalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen toimialaluokitusta TOL 2010, Suomen Yrittäjien jäsenrekisteriä sekä Taloustutkimuksen väliaikaista markkinointirekisteriä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala, koko-luokka ja sijainti.

Vastaaajajoukon muodostaa 4 761 kohderyhmän vaatimukset täyttävää pk-yrityksen edustajaa. Tiedonkeruumenetelmänä on käytetty internetkyselyä. Vastajat kutsuttiin kyselyyn sähköpostitse tai puhelimitse joulukuussa 2016-2017. Seuraavalla sivulla on esitetty taustatietoja alueen vastaaajista. Tutkimuksen on toteuttanut Taloustutkimus Oy Suomen Yrittäjien, Finnvera Oyj:n sekä työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Taloustutkimus Oy:ssä tutkimusjohtaja Pasi Huovinen ja tutkimuspäällikkö Jyrki Kärpänoja, Suomen Yrittäjissä pääekonomisti Mika Kuismanen ja ekonomisti Petri Malinen, Finnvera Oyj:ssä viestintäjohtaja Tarja Svartström sekä työ- ja elinkeinoministeriössä kehittämispäällikkö Esa Tikkanen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti Suomen Yrittäjien mukaista aluejakoa. Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla maakuntajaosta on poikettu (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja muu Uusimaa).
- 2) Lisäksi tutkimusaineistosta tehdään raportit Hämeen, Kaakkois-Suomen, Pohjanmaan ja Uudenmaan ELY-alueille sekä Keski-Pohjanmaan Yrittäjien alueelle. Lisäksi uusina alueina vuonna 2011 mukaan tulivat Espoo ja Vantaa.
- 3) Pohjanmaan raportissa luvut ovat vuoden 2006 syksyyn asti Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan rannikon yhteisiä lukuja.
- 4) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite saldoluku. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta. Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39,4 %, huononee 8,6 % saldoluku = + 30,8 % ~31 % HUOM. kaikissa laskelmissa käytetään tarkkoja, pyöristämättömiä lukuja, vaikka raportissa luvut esitetään kokonaisina ilman desimaaleja.

1.2 Aineisto

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat vastanneista puutuoteteollisuutta edustavista yrityksistä. Toimialan sisältä on lisäksi tarkasteltu tarkemmin TOL 161 puun sahaus, höyläys ja kyllästys -toimialaa edustavien yritysten tuloksia. Vastaajamäärät jäivät ko. ryhmässä paikoitellen pieniksi ja tämä on huomiotava tuloksia tarkasteltaessa. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaamaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskeutaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

Taulukko 1. Taustatietoja toimialalta vastanneista yrityksistä

		n=	%
Toimialaryhmä	Puutuoteteollisuus	81	100
Liikevaihto vuonna 2016	Sahaus, höyläys ja kyllästys	21	26
	Puutalojen valmistus	5	6
	Muu rakennuspuusepäntuote	17	21
	Muu puu-, olki jne. valmistus	6	7
	Huonekalujen valmistus, konttori- ja myymäläkalusteiden valmistus, keittiökalusteiden valmistus, muiden huonekalujen valmistus	32	40
	alle 0,2 miljoonaa euroa	17	21
	0,2-0,49 miljoonaa euroa	12	15
	0,5 - 0,99 miljoonaa euroa	12	15
	1,0-1,49 miljoonaa euroa	5	6
	1,5-1,99 miljoonaa euroa	6	7
	2,0-4,99 miljoonaa euroa	8	10
	5 miljoonaa euroa tai yli	21	26
	Yrityksen kasvuhakuisuus	Voimakkaasti kasvuhakuiset	10
Kasvuhakuiset		40	49
Asemansa säilyttäjät		23	28
Ei kasvutavoitteita		8	10
Toimintansa lopettavat		0	0
Yrityksellä vientitoimintaa	Kyllä	29	35
	Ei	52	65
Yrityksen perustamisvuosi	Ennen 1990	38	47
	1990-1999	21	26
	2000-2009	15	19
	2010-	7	9
Markkinat, joilla toimii pääasiallisesti	Paikallisilla tai alueellisilla	23	28
Yrityksellä vientitoimintaa	Valtakunnallisilla Suomessa	41	51
	Kansainvälisillä	17	21

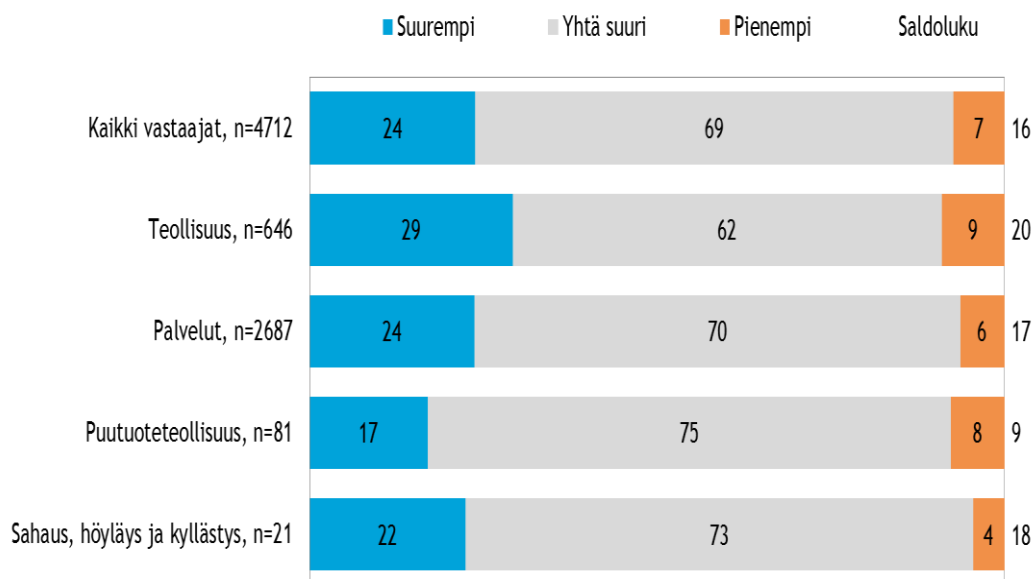
2. YRITYKSET JA TYÖLLISYYS

Pk-yritysbarometrin kaikista vastaajista 24 % arvioi henkilökunnan määrän kasvavan seuraavan vuoden kuluttua ja 7 % arvioi henkilökunnan määrän pienentyvän. Saldolu-
vuksi muodostuu +16 (syksyllä 2016 +9). Palvelutoimialan suhdannenäkymät henkilö-
kunnan määrän osalta ovat saldolu-
vun perusteella samankaltaiset ja teollisuudessa
hieman positiivisemmat kuin koko maan pk-yrityksissä.

Puutuoteteollisuudessa suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta ovat hieman
heikommät kuin viime syksynä, ja jäävät saldolu-
vun perusteella koko maan ja myös
vertailutoimialojen pk-yrityksiä heikommiksi. Toimialan vastaajista 17 % arvioi henkilö-
kunnan määrän kasvavan seuraavan vuoden kuluttua ja henkilökunnan määrän piene-
nemistä ennakoiti 8 %. Saldolu-
vuksi muodostuu nyt +9, kun syksyllä 2016 saldolu-
ku oli +12.

Puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialaa edustavien vastaajien arviot lähiajan suh-
dannenäkymistä henkilökunnan määrän osalta (saldoluku +18) vastaavat koko maan,
teollisuuden ja palvelualan tuloksia. Sahaus, höyläys ja kyllästys - ryhmän työllisyysnä-
kymät ovat positiivisemmat verrattuna koko puutuoteteollisuuden näkymiin.

Kuva 1. Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua, %

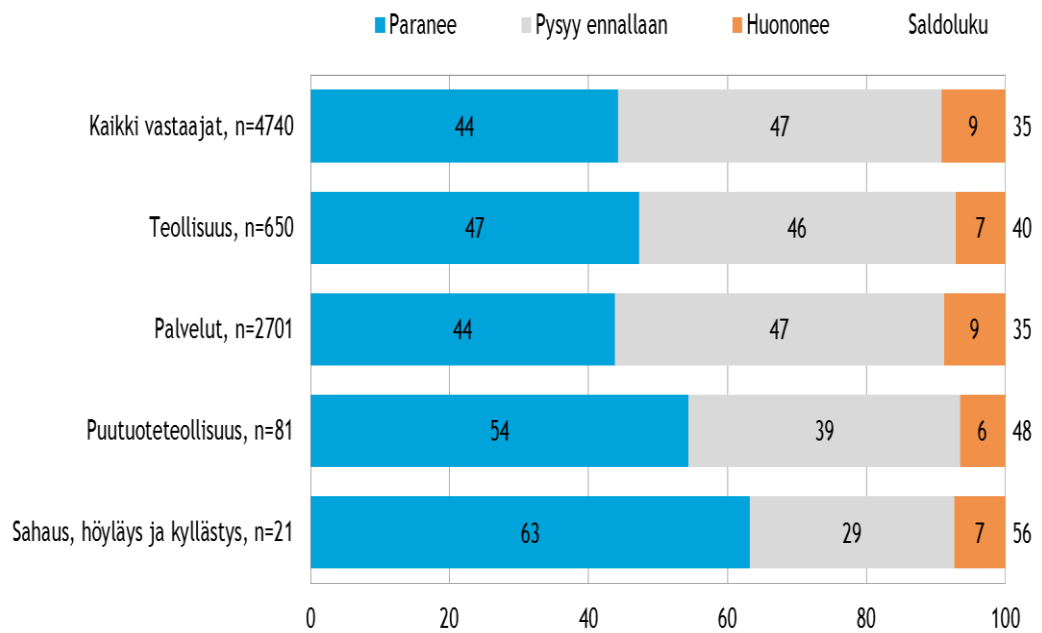
3. PK-YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT

Pk-yritysten lähitulevaisuuden suhdannenäkymiä kuvaavan saldoluvun (+35) kehitys on jatkunut hienokseltaan positiivisena syksystä 2016 (+32). Syksyn 2016 tapaan vajaa puolet (47 %) koko maan pk-yrityksistä arvioi suhdanteiden pysyvän ennallaan lähimmän vuoden aikana. Koko maan pk-yrityksistä 44 % arvioi suhdanteiden paranevan ja 9 % huononevan. Palvelualoilla sekä teollisuudessa suhdannenäkymät ovat saldoluvun perustella myös hieman toiveikkaammat kuin syksyllä 2016.

Puutuoteteollisuuden pk-yritysten vastaajat arvioivat lähiajan yleiset suhdannenäkymät myönteisemmiksi kuin koko maassa ja vertailutoimialoilla. Puutuotealan suhdannenäkymät ovat myös viime syksyä positiivisemmat saldoluvun ollessa nyt +48, kun se syksyllä 2016 oli +30.

Puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialan vastaajat ovat vertailuryhmiä optimistisempia lähiajan yleisten suhdannenäkymien suhteen, saldoluvuksi muodostuu +56.

Kuva 2. Yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana, saldoluku %

Taulukko 2. Pk-yritysten odotukset tutkimuksen eri osa-alueiden kehityksestä seuraavan vuoden kuluttua, %

	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Liikevaihto				
Koko maa	52	36	13	39
Teollisuus	58	32	10	48
Palvelut	52	36	12	39
Puutuoteteollisuus	54	41	5	50
Sahaus, höyläys ja kyllästys	65	27	9	56
Investointien arvo				
Koko maa	23	58	19	3
Teollisuus	26	55	19	7
Palvelut	22	58	19	3
Puutuoteteollisuus	17	68	15	2
Sahaus, höyläys ja kyllästys	22	75	2	20
Viennin arvo				
Koko maa	18	67	15	2
Teollisuus	37	52	12	25
Palvelut	17	68	15	3
Puutuoteteollisuus	31	64	5	26
Sahaus, höyläys ja kyllästys	61	36	3	58
Tuonnin arvo				
Koko maa	15	71	15	0
Teollisuus	23	68	9	14
Palvelut	8	77	15	-6
Puutuoteteollisuus	15	78	8	7
Sahaus, höyläys ja kyllästys	24	74	2	21
Palkkakustannukset henkilöä kohden				
Koko maa	34	58	7	27
Teollisuus	31	63	6	25
Palvelut	35	58	7	28
Puutuoteteollisuus	26	63	10	16
Sahaus, höyläys ja kyllästys	31	56	1	19
Materiaalien hinnat				
Koko maa	42	54	5	37
Teollisuus	54	43	3	51
Palvelut	36	60	4	31
Puutuoteteollisuus	57	42	1	57
Sahaus, höyläys ja kyllästys	49	48	3	46

Lopputuotteiden tai palveluiden hinnat				
Koko maa	39	56	5	34
Teollisuus	39	57	4	35
Palvelut	37	57	5	32
Puutuoteteollisuus	41	59	0	41
Sahaus, höyläys ja kyllästys	45	55	0	45
Kannattavuus				
Koko maa	40	45	15	25
Teollisuus	45	43	13	32
Palvelut	40	45	14	26
Puutuoteteollisuus	43	52	5	38
Sahaus, höyläys ja kyllästys	53	34	13	40
Vakavaraisuus				
Koko maa	39	53	9	30
Teollisuus	42	53	5	37
Palvelut	39	52	9	30
Puutuoteteollisuus	50	48	2	49
Sahaus, höyläys ja kyllästys	51	49	0	51
Innovaatiot, tuotannon tai tuotteiden kehitys				
Koko maa	35	57	8	27
Teollisuus	42	53	5	37
Palvelut	38	55	7	31
Puutuoteteollisuus	39	58	2	38
Sahaus, höyläys ja kyllästys	32	61	7	24
Tilausten määrä				
Koko maa	47	42	11	35
Teollisuus	50	41	9	41
Palvelut	47	41	12	35
Puutuoteteollisuus	56	33	11	45
Sahaus, höyläys ja kyllästys	55	38	7	48
Panostukset kansainvälistymiseen				
Koko maa	17	68	16	1
Teollisuus	27	62	11	16
Palvelut	18	67	16	2
Puutuoteteollisuus	15	79	7	8
Sahaus, höyläys ja kyllästys	22	78	0	22
Kapasiteetin käyttöaste				
Koko maa	46	47	7	39
Teollisuus				
Palvelut				
Puutuoteteollisuus	51	43	6	46
Sahaus, höyläys ja kyllästys	47	49	4	43

Eri osatekijöiden suhdanteita arvioitaessa kapasiteetin käyttöasteen nousuun teollisuusyrityksissä (saldoluku 39 %), liikevaihdon kasvuun (+39) sekä materiaalien hintojen nousuun (+37) uskotaan koko maassa saldoluvun perusteella yleisimmin. Myös palkkakustannusten ja lopputuotteiden tai palvelujen hintojen nousuun uskovia on selvästi enemmän kuin niiden laskuun uskovia. Odotukset investointien arvon kehityksestä ovat koko maassa vastaavan tasoiset kuin syksyllä 2016 saldoluvun ollessa myös nyt +3.

Puutuoteteollisuudessa uskotaan vahvimmin materiaalien hintojen nousuun (saldoluku +57), liikevaihdon kasvuun (+50) sekä vakavaraisuuden kasvuun (+49). Arviot toimialalla eri osatekijöiden kehityksestä ovat pääosin myönteisemmät kuin syksyllä 2016.

Puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialalla vahvimmat odotukset kohdistuvat viennin arvon nousuun (saldoluku +58) sekä liikevaihdon (+56) kasvuun. Investointien sekä viennin arvon nousuun uskovia on saldoluvun perusteella alalla suhteellisesti selvästi enemmän kuin muissa ryhmissä. Toimialalla näyttäisi olevan myös muita ryhmiä enemmän aikeita kansainvälistymispanostuksiin.

4. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS JA UUSIUTUMINEN

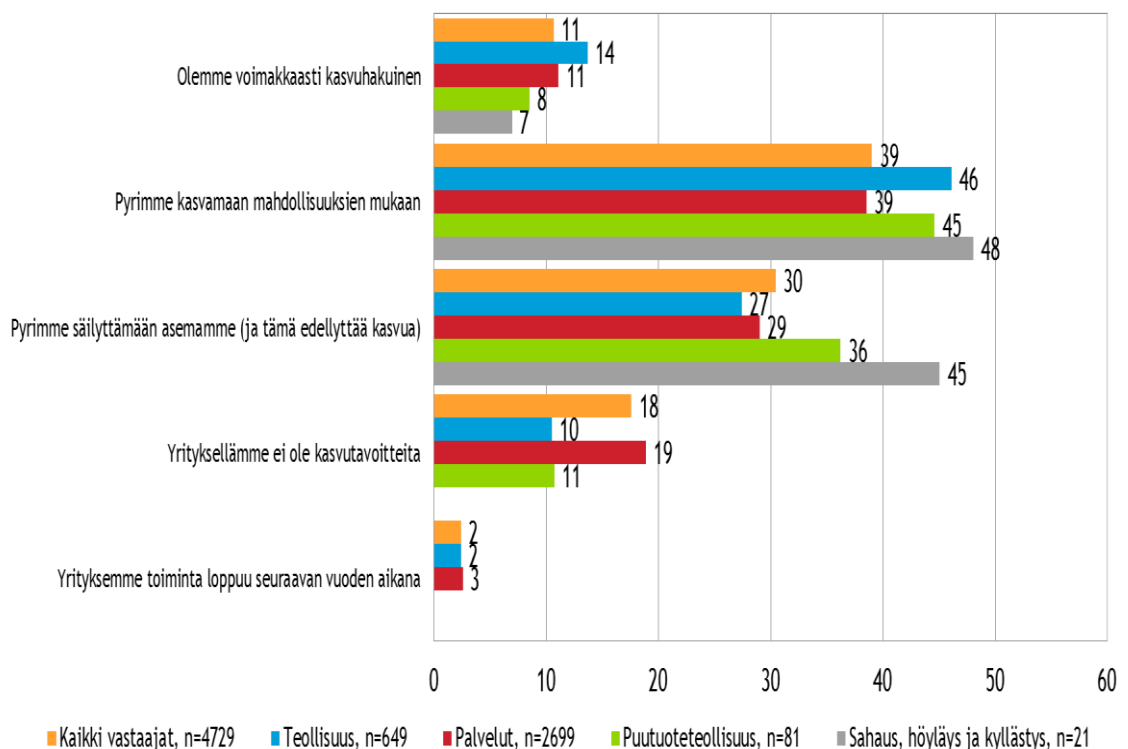
Koko maan pk-yrityksissä on eniten mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä pk-yrityksiä (39 %). Asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksistä on hieman vähemmän, (30 %) ja voimakkaasti kasvuhakuisia on joka kymmenes. Yritystoiminnan loppumista ennakoii 2 % pk-yrityksistä, mikä vastaa viime syksyn tilannetta.

Puutuoteteollisuutta edustavissa pk-yrityksissä on voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä hieman vähemmän kuin koko maassa ja vertailutoimialoilla. Mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä toimijoita on alalla saman verran kuin teollisuudessa ja hieman enemmän kuin koko maassa ja palvelualalla. Asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksiä on alalla sen sijaan muita ryhmiä hieman enemmän. Puutuotealan pk-yritysten vastaajista ei yksikään arvioi nyt yrityksensä toiminnan loppuvan seuraavan vuoden aikana, kun viime syksynä näin arvioi 2 % vastanneista.

Voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten yhteenlaskettu määrä on koko maassa vastaava kuin syksyllä 2016. Puutuoteteollisuudessa näiden osuus on nyt suurempi kuin syksyllä (40 % => 53 %).

Puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialalla on muita ryhmiä enemmän asemansa säilyttämään pyrkiviä yrityksiä. Vailla kasvutavoitteita olevia eikä toimintansa loppumista ennakoivia ei toimialalla ole lainkaan. Muilta osin tulokset eivät merkittävästi poikkea koko puutuoteteollisuuden tuloksista.

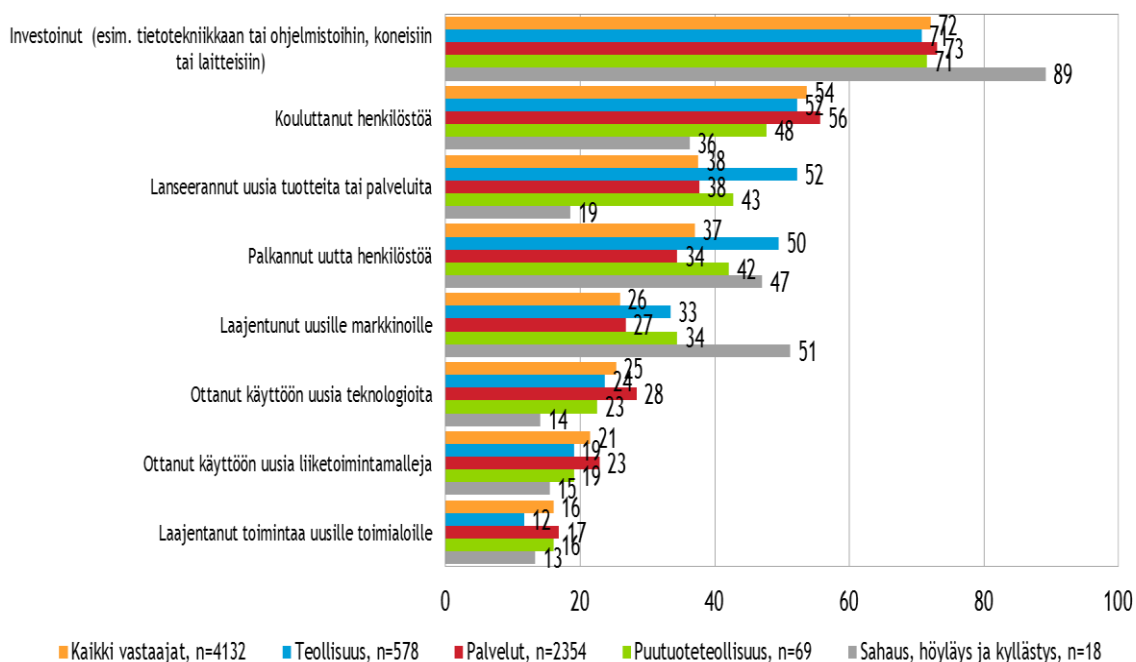
Kuva 3. Pk-yritysten kasvuhakuisuus, %

Investoinnit ja henkilöstön koulutus ovat koko maassa ja vertailuryhmissä pk-yritysten eniten toteuttamia uusiutumiseen liittyviä toimia. Puutuoteteollisuusyritysten toimet ovat melko hyvin linjassa muun teollisuusalan tulosten kanssa.

Puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialalta vastanneista mainitsevat uusiutumistoimista muita useammin investoinnit sekä laajentumisen uusille markkinoille.

Kuva 4. Pk-yritysten tekemät uusiutumistoimet viimeisten 12 kk:n aikana, % */

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

5. PK-YRITYSTEN KANSAINVÄLISTYMINEN

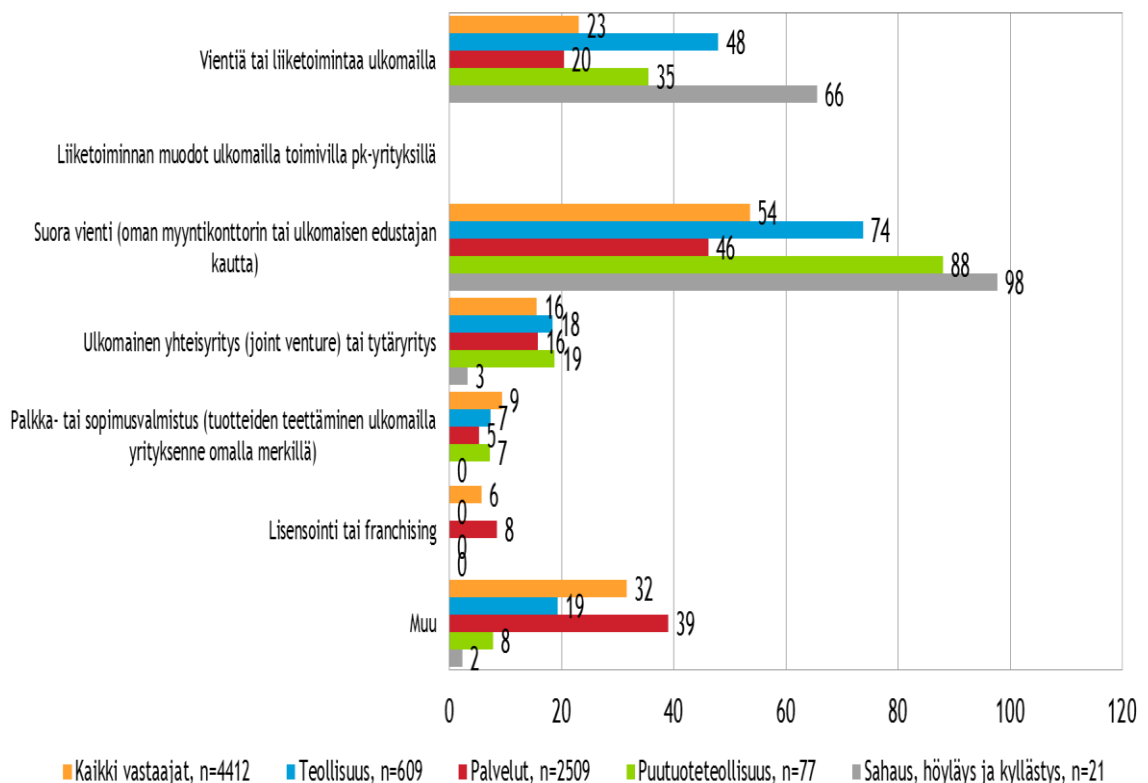
Koko maan pk-yrityksistä noin joka viidennellä, teollisuudessa vajaalla puolella ja palvelualan pk-yrityksistä noin joka kymmenennellä on suoraa tuontitoimintaa. Puutuote-
teollisuutta edustavassa otoksessa reilulla kolmasosalla on suoraa tuontitoimintaa.

Taulukko 3. Tuontiyritysten osuus, % pk-yrityksistä

	Koko maa	Teollisuus	Palvelut	Puutuote- teollisuus	Sahaus, höyläys ja kyl- lästys
Suoraa tuontitoimintaa	19	45	9	36	36

Joka neljännellä koko maan pk-yrityksistä on vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla. Näistä suoraa vientiä on noin puolella. Puutuotealan pk-yrityksissä vientiä tai liiketoi-
mintaa ulkomailla on noin joka kolmannella ja näistä suoraa vientiä on lähes yhdeksällä kymmenestä. Otoksessa olevilla puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialan yrityksillä lähes kaikilla on suoraa vientiä.

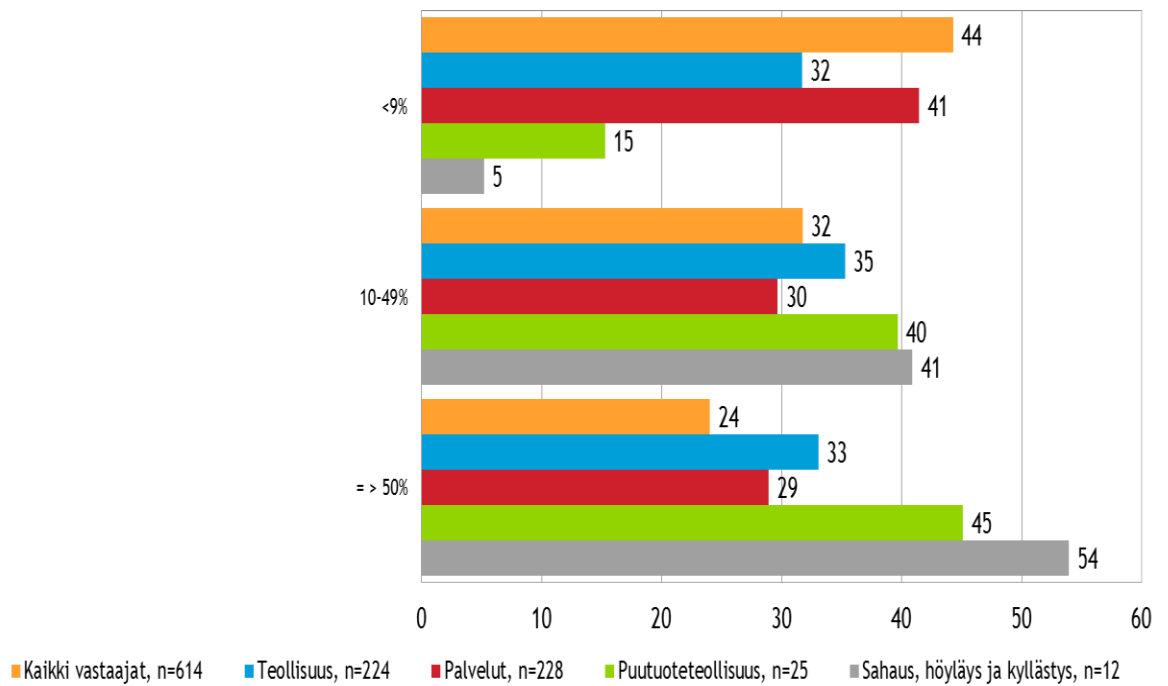
Kuva 5. Pk-yritysten toiminta ulkomailla, % yrityksistä */

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

Vajaalla puolella koko maan suoraa vientitoimintaa harjoittavista pk-yrityksistä viennin osuus kokonaisliikevaihdosta on alle 9 %. Puutuoteteollisuuden kuten myös sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialan vastaajamäärä jäi tässä kohdin pieneksi ja tämä on huomioitava tulosten tulkinnassa.

Kuva 6. Viennin osuus suoraa vientitoimintaa harjoittavien yritysten kokonaisliikevaihdosta vuonna 2015, % yrityksistä

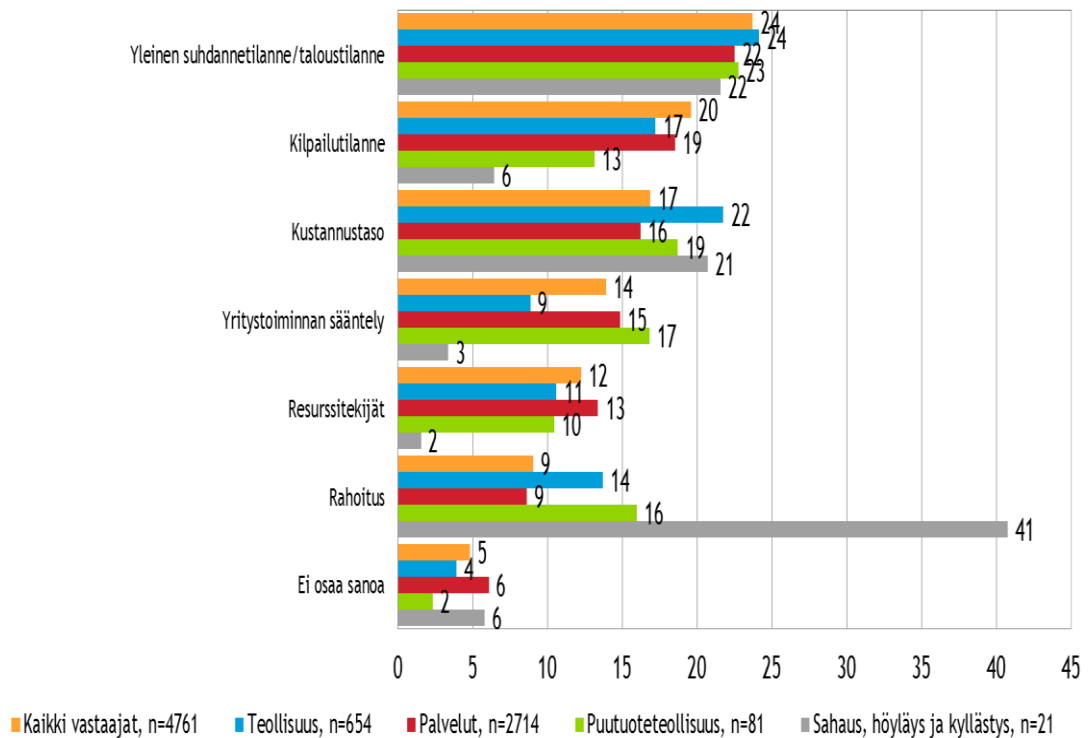

6. PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN JA TYÖLLISTÄMISEN ESTEET

Koko maassa ja vertailutoimialoilla pk-yritysten pahimpana kehittämisen esteenä nähdään yleinen suhdannetilanne/taloustilanne. Koko puutuoteteollisuudessa kustannustaso, yritystoiminnan sääntely ja rahoitus koetaan seuraavaksi merkittävimpinä kehittämisen esteinä. Toimialan vastaajat näkevät kilpailutilanteen muita ryhmiä pienempänä kehittämisen esteenä. Verrattuna syksyn 2016 tilanteeseen on yritystoiminnan sääntelyn merkitys toimialalla nyt suurempi ja yleisen suhdanne-/taloustilanteen merkitys pienempi.

Puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialan vastaajien ryhmässä rahoitus nousee selvästi merkittävämmäksi kehittämisen esteeksi. Alan vastaajat kokevat kilpailutilanteen, yritystoiminnan sääntelyn sekä resurssitekijät muita ryhmiä vähemmän merkittävinä kehittämisen esteinä.

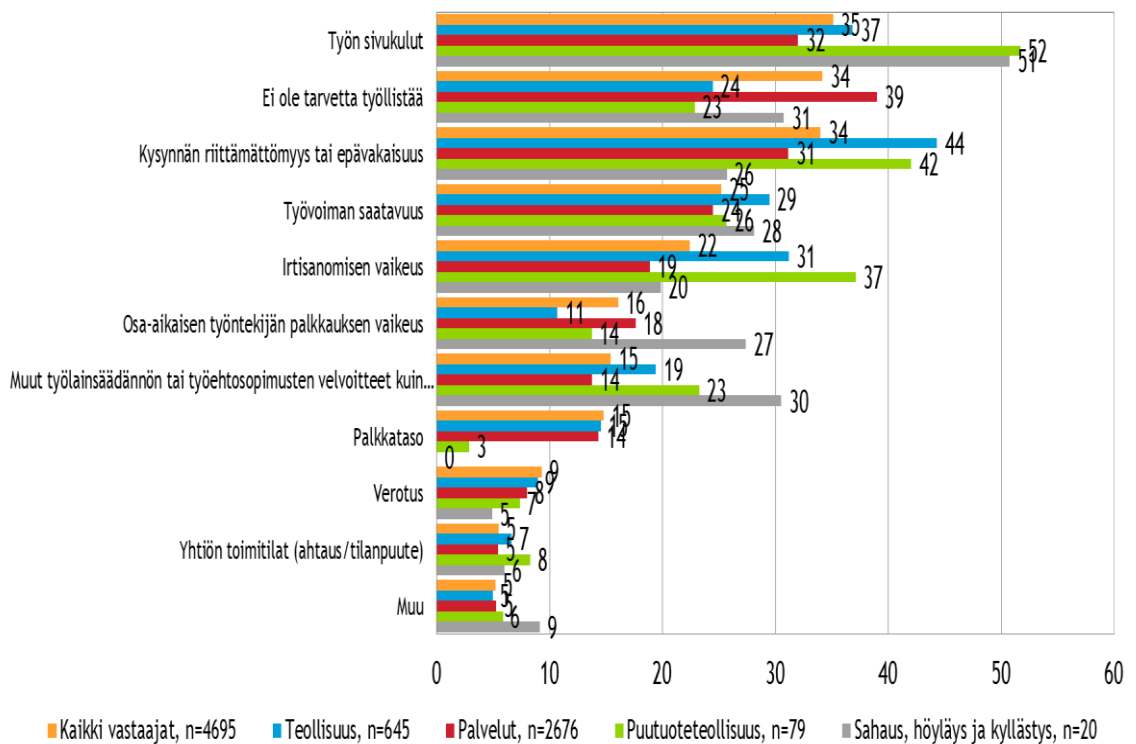
Kuva 7. Pk-yritysten pahimmat kehittämisen esteet, %

Koko maan pk-yrityksistä noin joka kolmannelle ei ole tarvetta työllistää. Palvelualan pk-yrityksissä hieman useammalla eli kahdella viidestä ja koko puutuoteteollisuudessa sekä teollisuusyrityksissä puolestaan harvemmallalla eli noin joka neljännellä ei ole työllistämistarvetta. Puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialan vastaajien joukossa joka kolmannelle ei ole tarvetta työllistää. Työn sivukulut sekä kysynnän riittämättömyys ja epävakaisuus ovat pk-yritysten merkittävimpiä työllistämisen esteitä.

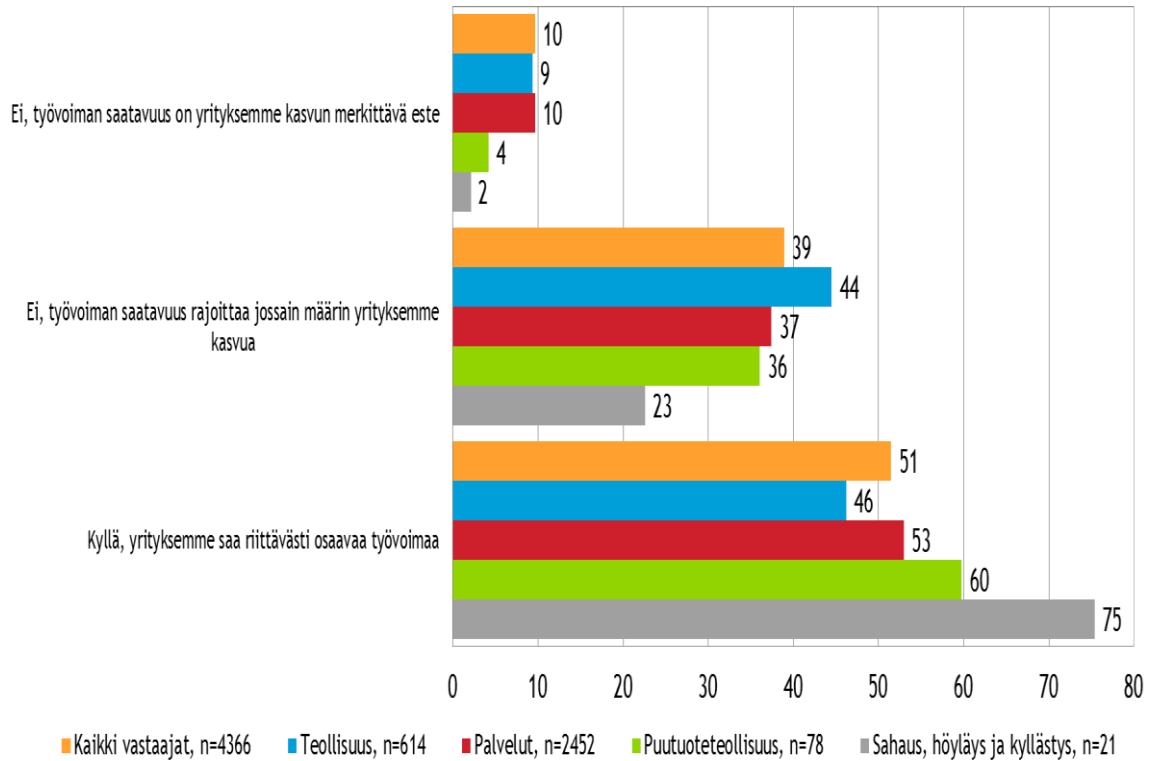
Koko puutuoteteollisuutta edustavissa pk-yrityksissä irtisanomisen vaikeus koetaan muista ryhmistä jonkin verran merkittävämpänä työllistämisen esteenä. Puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialan vastaajat nostavat myös osa-aikaisen työntekijän palkkauksen sekä muut työlainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet merkittäviksi työllistämisen esteiksi.

Kuva 8. Yrityksen merkittävin työllistämisen este, %

Puolet koko maan vastanneista pk-yrityksistä sanoo tarjolla olevan riittävästi tarpeita vastaavaa osaavaa työvoimaa. Kaksi viidestä kokee työvoiman saatavuuden jossain määrin rajoittavaksi esteeksi yrityksen kasvulle ja joka kymmenes pitää työvoiman saatavuutta yrityksensä kasvun merkittävänä esteenä. Puutuoteteollisuudessa ja etenkin puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialalla osaavaa työvoimaa katsotaan olevan saatavilla paremmin kuin vertailuryhmissä. Vastaavasti toimialalta vastanneista harvempi pitää työvoiman saatavuutta yrityksenä kasvun merkittävänä esteenä.

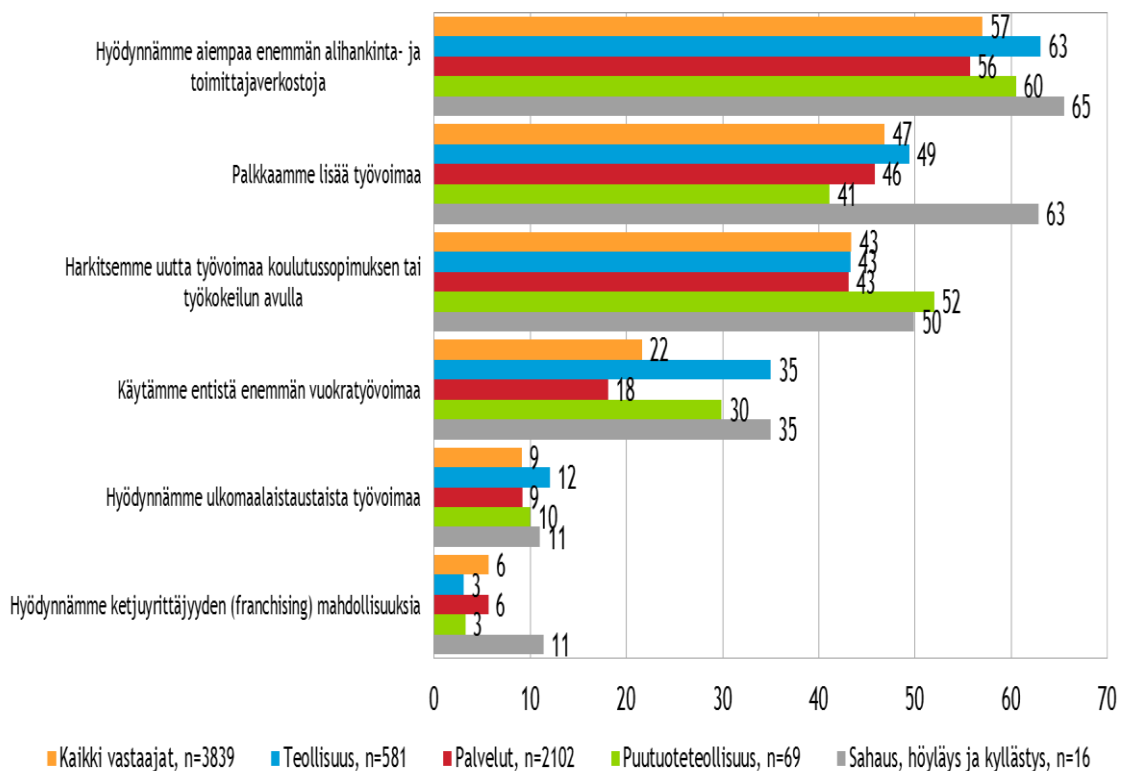
Kuva 9. Onko yritykselle tarjolla riittävästi osaavaa työvoimaa, %

Kuva 10. Yrityksen tarpeita vastaavan työvoiman saatavuus, %

Koko maan tasolla pk-yritykset pyrkivät turvaamaan osaavan työvoiman saannin hyödyntämällä aiempaa enemmän alihankinta- ja toimittajaverkostoja, palkkaamalla lisää työvoimaa sekä koulutus sopimuksen tai työkokeilun avulla. Puutuoteteollisuudessa koulutus sopimusta tai työkokeilua hyödyntäviä on suhteellisesti hieman enemmän kuin koko maan sekä vertailutoimialojen vastaajissa. Puutuoteteollisuudessa ja teollisuudessa aiotaan käyttää aiempaa enemmän vuokratyövoimaa osaavan työvoiman saannin turvaamisessa kuin koko maassa ja palvelualoilla.

Puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialan tulokset eivät merkittävästi poikkea muiden ryhmien tuloksista lukuun ottamatta lisätyövoiman palkkausta, jonka toimialan vastaajat nostavat muita ryhmiä useammin vaihtoehdoksi.

7. PK-YRITYSTEN SOPEUTTAMISTOIMET

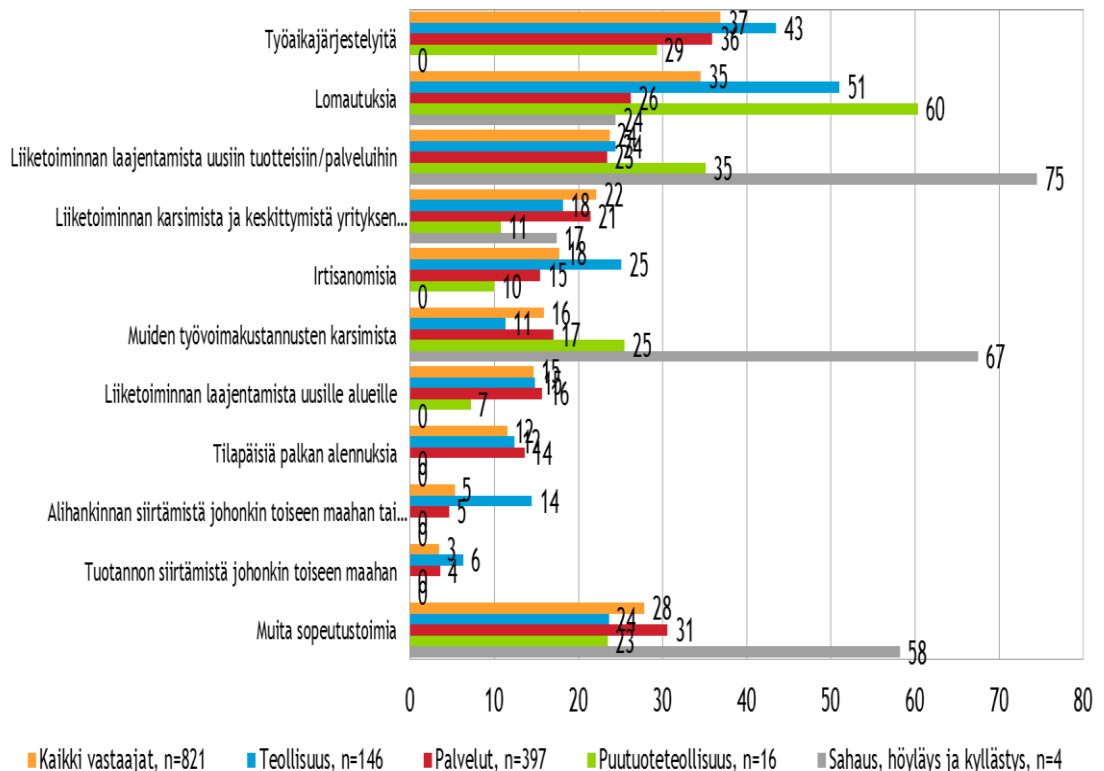
Koko maan pk-yrityksistä noin joka kuudes suunnittelee toimintansa sopeuttamista nykyisen suhdannetilanteen vuoksi. Puutuotealalla sopeuttamistoimia suunnittelee joka viides. Myös puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialan vastanneista noin joka viides on suunnittelemassa sopeutustoimia.

Taulukko 4. Pk-yritysten tarve sopeuttaa toimintaansa suhdannetilanteen vuoksi, %

	Ei tarvetta sopeuttaa	Suunnittelemassa sopeuttamistoimia
Koko maa	83	17
Teollisuus	76	24
Palvelut	85	15
Puutuoteteollisuus	80	20
Sahaus, höyläys ja kyllästys	82	18

Työaikajärjestelyt ja lomautukset ovat koko maassa yleisimmät toteutetut tai harkinnassa olevat sopeutustoimet. Teollisuuden ja puutuoteteollisuuden alan pk-yrityksissä lomautukset ovat selvästi yleisemmin toteutettuja tai suunniteltuja sopeuttamistoimia kuin vertailuryhmissä. Puutuoteteollisuudessa ja korostuneesti puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialalla liiketoiminnan laajentaminen uusiin tuotteisiin ja palveluihin sekä muiden työvoimakustannusten karsiminen ovat yleisempiä kuin muissa ryhmissä.

Kuva 11. Pk-yritysten tekemät ja suunnittelemat sopeuttamistoimet, % pk-yrityksistä, jotka ovat tehneet tai suunnittelevat tekevänsä toimia */

8. OMISTAJANVAIHDOS

Puolet pk-yritysbarometriin vastanneista koko maan sekä vertailutoimialojen päättäjiä sanoo seuraavansa yrityksensä arvoa aktiivisesti. Puun sahaus, höyläys ja kyllästys -toimialalta vastanneista hieman harvempi, 42 % sanoo seuraavansa asiaa aktiivisesti.

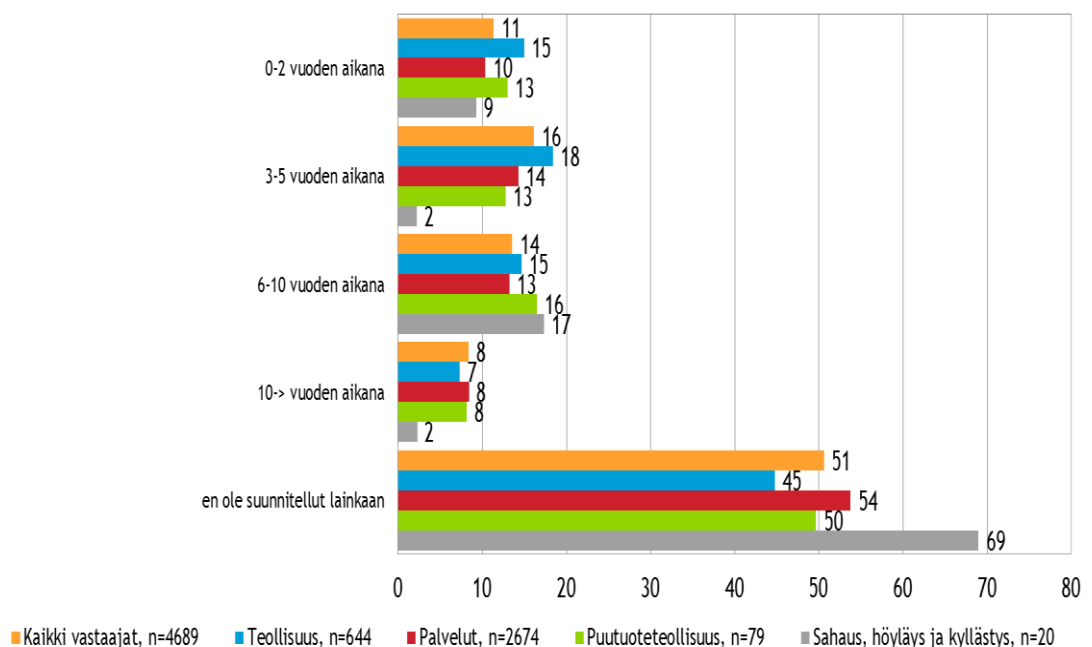
Taulukko 5. Seuraa aktiivisesti yrityksen arvon kehitystä, %

	Ei	Kyllä
Koko maa	47	53
Teollisuus	47	53
Palvelu	47	53
Puutuoteteollisuus	51	49
Sahaus, höyläys ja kyllästys	58	42

Noin puolet koko maan, palvelualojen sekä puutuoteteollisuusalan vastanneista pk-yrityspäättäjistä ei ole suunnitellut omistajanvaihdoksen toteuttamista lainkaan. Teollisuudessa omistajavaihdosta suunnittelevia on hieman enemmän. Puun sahaus, höyläys ja kyllästys -toimialan vastaajista useampi eli yli kaksi kolmesta ei ole suunnitellut omistajanvaihdosta.

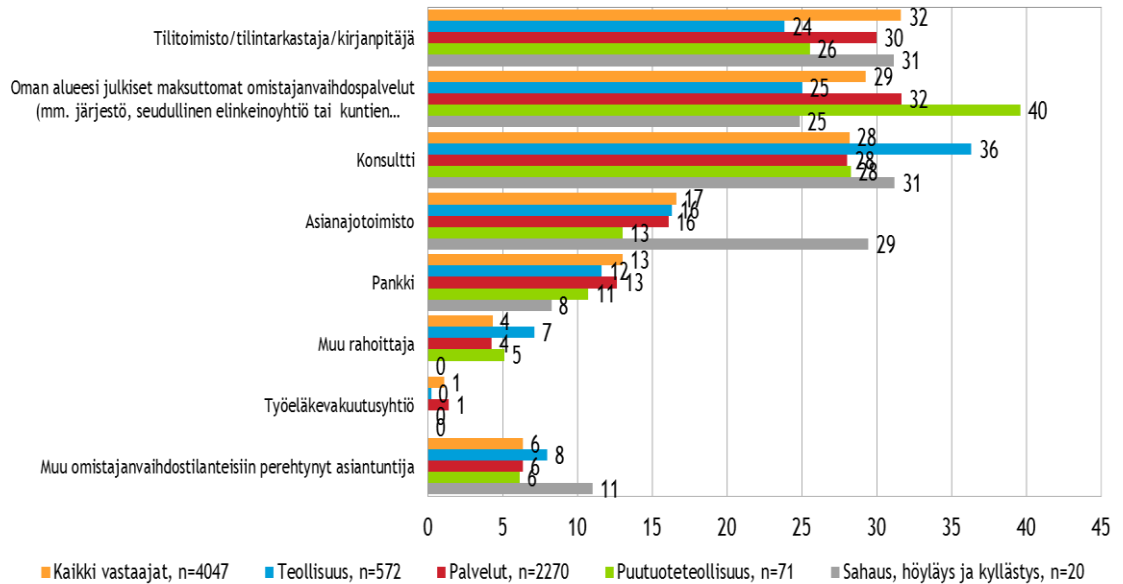
Omistajanvaihdosta suunnittelevat aikovat toteuttaa vaihdoksen useimmiten seuraavan kolmen-kymmenen vuoden aikana.

Kuva 12. Omistajan vaihdoksen suunnittelu, %

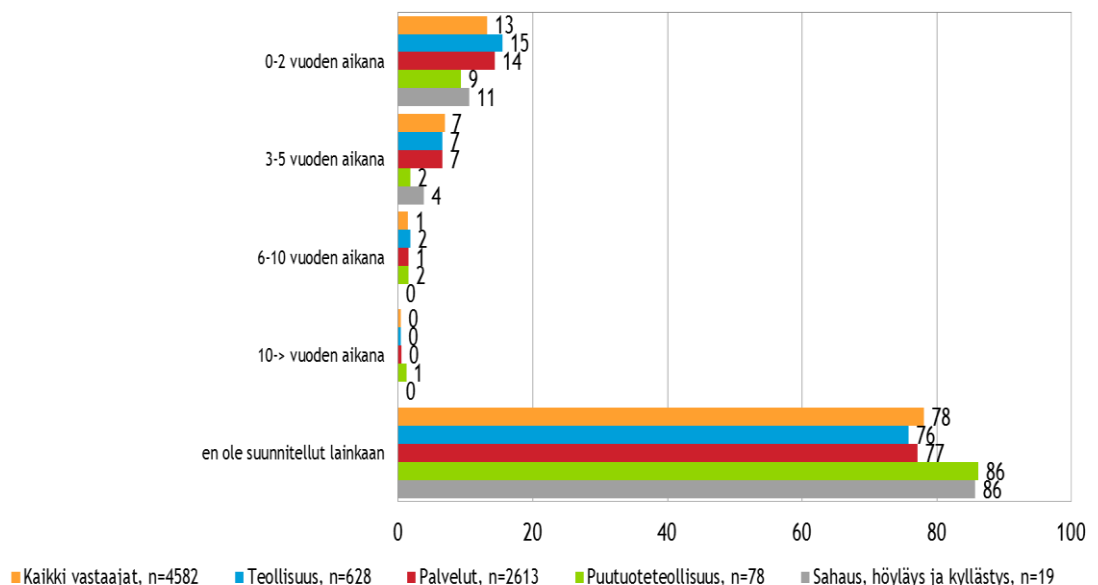
Kuva 13. Tahot, joiden puoleen kääntyttäisiin omistajanvaihdostilanteessa?, %

Tiltoimisto/tilintarkastaja/kirjanpitäjä, oman alueen maksuttomat omistajavaihdospalvelut sekä konsultti ovat yleisimmät tahot, joiden puoleen pk-yrittäjät kääntyisivät ensi-sijaisesti omistajanvaihdostilanteessa. Puutuotealalla oman alueen palveluja ja puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialalla asianajotoimistoa käytettäisiin ko. tilanteessa yleisimmin.

Kuva 14. Yrityksen tai liiketoiminnan ostamisen suunnittelu, %

Valtaosa, noin neljä viidestä koko maan, teollisuuden sekä palvelualan pk-barometrikyselyyn vastanneista ei ole suunnitellut yrityksen tai liiketoiminnan ostamista lainkaan. Puutuoteteollisuudessa ja puun sahaus, höyläys ja kyllästys - toimialalla vajaat yhdeksän kymmenestä ei ole suunnitellut yrityskauppoja. Yrityksen tai liiketoiminnan ostotoimitettaisiin yleisimmin lähitulevaisuudessa, seuraavan kahden vuoden aikana.

Työ- ja elinkeinoministeriön ja ELY-keskusten yhteystiedot

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ

Aleksanterinkatu 4, 00170 Helsinki
puhelin 029 506 0000
tem.fi

ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUS

Alvar Aallon katu 8, 60100 Seinäjoki
puhelin 0295 027 500
ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa

ETELÄ-SAVON ELY-KESKUS

Jääkärinkatu 14, 50100 Mikkeli
puhelin 0295 024 000
ely-keskus.fi/etela-savo

HÄMEEN ELY-KESKUS

Kirkkokatu 12, 15140 Lahti
Hämeenlinnan toimipaikka
Birger Jaarlin katu 15, 13100 Hämeenlinna
puhelin 0295 025 000
ely-keskus.fi/hame

KAAKKOIS-SUOMEN ELY-KESKUS

Salpausselänkatu 22, 45100 Kouvola
Lappeenrannan toimipaikka
Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta
puhelin 0295 029 000
ely-keskus.fi/kaakkois-suomi

KAINUUN ELY-KESKUS

Kalliokatu 4, 87100 Kajaani
puhelin 0295 023 500
ely-keskus.fi/kainuu

KESKI-SUOMEN ELY-KESKUS

Gygnaeuksenkatu 1, 40100 Jyväskylä
puhelin 0295 024 500
ely-keskus.fi/keski-suomi

LAPIN ELY-KESKUS

Hallituskatu 3 B, 96100 Rovaniemi
Kemin toimipaikka
Asemakatu 19, 94100 Kemi
puhelin 0295 037 000
ely-keskus.fi/lappi

PIRKANMAAN ELY-KESKUS

Pellavatehtaankatu 25, 33100 Tampere
Yliopistonkatu 38 (Attila), 33100 Tampere
puhelin 0295 036 000
ely-keskus.fi/pirkanmaa

POHJANMAAN ELY-KESKUS

Wolffintie 35 B, 5. krs, 65100 Vaasa
Kokkolan toimipaikka
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
puhelin 0295 028 500
ely-keskus.fi/pohjanmaa

POHJOIS-KARJALAN ELY-KESKUS

Kauppakatu 40 B, 80100 Joensuu
puhelin 0295 026 000
ely-keskus.fi/pohjois-karjala

POHJOIS-POHJANMAAN ELY-KESKUS

Veteraanikatu 1, 90100 Oulu
puhelin 0295 038 000
ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa

POHJOIS-SAVON ELY-KESKUS

Kallanranta 11, 70100 Kuopio
puhelin 0295 026 500
ely-keskus.fi/pohjois-savo

SATAKUNNAN ELY-KESKUS

Valtakatu 12 B, 28100 Pori
puhelin 0295 022 000
ely-keskus.fi/satakunta

UUDENMAAN ELY-KESKUS

Opastinsilta 12 B, 5. krs, 00520 Helsinki
puhelin 0295 021 000
ely-keskus.fi/uusimaa

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS

Itsenäisyydenaukio 2, 20800 Turku
puhelin 0295 022 500
ely-keskus.fi/varsinais-suomi